

Pátek

LIDOVÉ NOVINY

9. 12. 2011 / č. 49 / samostatně neprodejné

Eva Turnová
První dáma českého
undergroundu

Když poznala
Magora, napsal
jí na pivní tácek
šamanskou báseň.
Prý byla léčivá.

Mluvil o hříchu pýchy

Začátek našeho rozhovoru s basovou kytaristkou skupiny Plastic People of the Universe EVOU TURNOVOU byl předem daný. Není to ani měsíc, co odešel básník, duše Plastiků a podle mnohých tak trochu národní kulturní památka Ivan Martin Jirous, řečený Magor.

Marek Gregor, foto Jan Zatorsky a Ondřej Němec

Žena, která nahradila
Mejlu Hlavsu v radlické
zkušebně Plastiků.

Přý jste málem nestihli Magorův pohřeb ve Staré Říši?

Jeli jsme tam ráno, v podstatě rovnou z hraní, dokonce o hodinu dřív, ale u Telče jsme se zamotali kvůli objíždce, takže jsme dorazili, když už kostel praskal ve švech. Venku hysterčili nějakí divní lidé, kteří ho, myslím, ani neznali. Pořád se nás ptali, proč tam nehrajeme. Asi tím, jak jsme byli unavení, nám nedošlo, že ne venku, ale uvnitř jsou ti, které máme rádi, a že když chvíli počkáme, budeme to s nimi moci sdílet. Samozřejmě jsme se tam mohli vměstnat, ale v tu chvíli nám připadalo nepatřičné někam se cpát. Asi po hodině jsme to nevydrželi a šli rovnou do hospody do Dačic. Magor by pravděpodobně na svůj pohřeb taky vůbec nedorazil. Anebo by si vyrobil vstupenky a s tím svým potutelným výrazem je prodával a peníze investoval do nějaké taškařice, jako že by třeba odjel taxíkem do Prahy a tam si dal pivo. Vždycky jednal intuitivně.

Jak jste se vyrovnávali s faktem, že Magor navždy odešel?

Myslím, že nikdo nemá pocit, že by úplně odešel, jenom změnil formu. Já se Magora dlouho bála – už proto, že otčím dost pil a někdy mi ho připomínal. Navíc jsem měla dojem, že lidem kolem nedává prostor. Až později mi došlo, že všechny chvíle prožívá absolutně a že ničí všechno, co do nich nepatří, i když co to je, ví jen on sám. Poprvé jsem na něj narazila na Borátu (*legendární rockový klub v Praze Na Újezdě, který vznikl hned na začátku roku 1990*), kde jsem hrála s kapelou Odvážná srdce. Vešla jsem s rukama revmaticky nateklýma od ježdění na motorce bez rukavic. Magor tehdy s výkřikem, „takhle to nenechám“, napsal na pivní tácek ša-

BÁSEŇ IVANA M. JIROUSE

♦ **Tyhle bezejmenné verše** se Eva Turnová chystá zhudebnit na příští desku Plastic People of the Universe:

*Okolo Panny Marie
v závějích bílé hostie.
Je to tak správně, jak to je.
Od božích muk jde vůně sena, na vodě
plave bílá pěna
pod vodou bílá břicha ryb.
Zbav nás, ó Pane, našich chyb.
Ukonči naše trápení.
Od božích muk jde vůně sena, zavadle voní
lupení.
Třpytí se slunce kosám na ostří.
Třpytí se slzy na řasách vás tří.
Pán Bůh nás nenechá v starosti
Pán Bůh nás nenechá věčně plakat.
Nad sochou svaté Starosty
rozkvétá bílé akát.*

manskou báseň, která mě měla vyléčit. Byla o jehnědách.

A ta poslední setkání?

Během našich posledních setkání jsme

spíš už jen polehávali v lenoškách šaten klubů a zkoušeli se z různých názvů stromů: osika, netýkavka, hořící keř – aspen, touch-me-not, burning bush... Mluvil o hříchu pýchy, jako by už nemusel o nic usilovat, nic uvádět na pravou míru, jako by pochopil, že všechno je správné tak, jak to je.

Co pro vás znamenalo, když jste se před lety stala součástí Plastic People?

Splnil se mi tím nevyslovený sen – nebo spíš uzavřel kruh. Já byla vždycky divná, už na škole. Moc jsem přemýšlela, přitahovaly mne jiné knížky, než se měly číst: Deml, Vian, Složenicyn. Hrozně mě bavilo je prožívat, takže po přečtení Jednoho dne Ivana Děnísoviče jsem si dávala dvě stě gramů chleba na den, až jsem omdlela. Ale byla jsem asi mladá na to, abych mohla s undergroundem vážněji existovat. Zavřená jsem byla jen proto, že jsem šla po Václaváku v plavkách, takže žádný velký odboj. Taky jsem nikdy neměla umanutou ambici hrát v kapele. Vždycky to nějak vyplýnulo.

A pak jsem potkala Mejlu Hlavsu v projektu Šílenství (*sólový projekt Mejly Hlavsy z roku 1999*) a bylo to pro mě obrovské setkání – s osobností, s tím, co dělal.

Jenže Mejla za dva roky umřel...

... a kluci měli nedokončenou desku, chtěli ji nahrát, a tak mi řekli, jestli bych nešla aspoň do studia. Zvláštní pocit, poslouchat rozdělanou nahrávku s Mejlovým zpěvem. No a nakonec jsem s nimi zůstala, dneska je to už jedenáct let. Občas se stane, že se hádají, kdo mě do kapely vzal, a nastane přestřelka, kdy například Vráta Brabenec povídá: „Já ji přijal, protože má dlouhý nohy, snad si nemyslíš, že kvůli hraní?!“ A Pepa Janíček kontruje: „Co kecáš?! Už když jsme jeli do Polska, byl Mejla nemocnej. Ptal se, jestli bychom ji mohli vzít jako náhradu.“

Uvědomujete si moment, kdy proběhla vaše iniciace za členku Plastic People of the Universe?

Přicházelo to postupně. Ze začátku mě okukovali, jako jiný druh zvíře. Jenže já jako Mejla hrát neuměla – a do toho máničky občas na koncertech pokřikovaly: „Kde je Mejla?!“ Kapela nešlapala. A basa, která to měla držet, nedržela. Maskovala jsem to minisukní a různými vtípkama typu: „Kde je Mejla? Malvazinky, hrob číslo 350.“ Na nějakých tématech jsme se sešli, na nějakých ne. ➔

inzerce

Wildfire S
77 Kč

Veselé velikonoce

Bud'te taky o krok napřed s chytrým HTC Wildfire S

Dostanete k němu internet v mobilu jako dárek

Vyzkoušejte si, jaké to je, být o krok napřed. Se službou Internet v mobilu na den to máte od pátku do neděle zdarma. Anebo si s datovým balíčkem užijte dvojnásobný datový limit. Nabídka platí do 31. ledna 2012.

Více na 800 777 777 nebo na www.vodafone.cz/velikonoce

power to you

Cena telefonu platí do 31. 12. 2011 při měsíční útratě od 777 Kč a využívání služby 12 měsíců.

Jsme různé generace. Když jsme se bavili o divadle, oni mluvili o Osvobozeném a já o A Studiu v Rubínu. Já jim chtěla pouštět trip hop a Vráťa spustil o Chuc-ku Berrym. Alespoň na knížkách jsme se shodli. Ne že bych si s nimi nerozuměla, ale já byla v období, kdy jsem spíš vstřebávala – a oni už zpracovávali.

Kdy tohle období poznávání skončilo?

Uvědomila jsem si, že místo všech těch řečí musím udělat něco, co je v mých nejlepších silách, anebo se na všechno vykašlat. Po smrti Mejly Plasticí nevěděli, zda budou hrát jen staré věci, nebo se pustí do nové tvorby a jak by měla vlastně vypadat. Načež jsem slo-žila písničku, mimochodem vůbec první novou, kterou jsme, myslím, po odchodu Mejly hráli na koncertech. Pojd' – takovou kavárenskou popinu, jak říká Vráťa Brabenec. Ale nakonec jsme ji nazkoušeli, pak přinesl několik věcí Joe Karafiát, jednu Pepa Janíček – a kapela nabrala druhý dech.

Hrajete mezi samými chlápky, nestává se z vás vedle nich také trochu chlap?

Chvílemi je to jak na vojně. Ze začátku mi vadilo, že v pět ráno tahám bedny, ale na námitku, že jsem holka, vždycky řekli: „Ale my jsme starý!“ Takže tahám taky a už dávno o podobných věcech nepřemýšlím. A pak jsou tu samozřejmě drsné chvíle škádlení, kdy třeba platíme v hospodě – a do ticha se ozve Vráťovo: „Mně se, Evo, zdá, že ti začínají růst fousy“.

A to se vám líbí?

Víte, na Plasticích se mi především líbí, že se nesnaží prosazovat, že vlastně nic nechtějí. Intuitivně pracují na tom, aby nebyli příliš zatěžkávaní, a nechávají věci plynout. Proto vzali propisku a podepsali Chartu. Mají v sobě zažitou vzdorovitost vůči daným vzorcům, což dřív býval komunismus, dnes je to třeba konzum. Vráťa Brabenec mi jednou vyprávěl, jak byl někde se svojí Olinkou, kterou miluje, a v kapse měl asi deset tisíc za nějakou práci. Když šli domů, přišlo mu, že ty peníze s jejich vztahem nesouvisí, že ho to znečišťuje, obrátil kapsy a peníze vyhodil na chodník. Pepa Janíček si nekoupí nový bojler, ale hejskovsky všechny pozve na panáky. Tedy že jejich život není, jak se o tom v populárních taoistických příručkách mluví, o vlastnictví, ale o prožívání.

Na konci osmdesátých let jste žila s hercem Národního divadla Davidem Matás-

Eva Turnová v roce 1992 při cestě po Izraeli, kterou podnikla se svým tehdejším partnerem Janem Hřebejkem.

kem, který tehdy hrával s Orlíkem, kapelou, kterou si okamžitě oblíbili čeští „náckové“. Nyní jezdíte s Plastiky, kapelou, která je naopak desítky let symbolem svobody...

David chtěl hrozně moc hrát na kytaru a Landa přišel s Orlíkem. Když jsem mu říkala, že Orlík má děsivé texty, tvářil se, že jde o nadsázku. Přitom na pódiu máte najednou obrovskou moc. Někdo si poslechne Bílou ligu – a může získat pocit, že má právo někoho třeba i zabít. Jinak byl David chytrý a citlivý kluk, ale tohle nezvládl. A nezvládli jsme to ani spolu. Na jejich koncerty jsem ostatně byla jen jednou a stejně v půlce odešla. Pak jsem šla jednou do restaurace Orlík, kde se scházeli. Pamatuji si, jak jsem uprostřed třiceti skinheadů usnula. Spíš mě to otravovalo, než dráždilo, ale tahle doba je už strašně vzdálená.

Podobně vzdálení jako Plasticí a Orlík mi přijdou vaši dva bývalí partneři – herec Karel Dobrý, se kterým máte osmnáctiletou dceru Johanu, a spisovatel Emil Hakl, v jehož knize Intimní schránka Sabriny Black vystupujete v hlavní roli. První působí jako divoký punker života, do toho jemný hostinský intelektuál Hakl...

Líbí se mi, když chlap chápe můj svět – a zároveň má přesah, který může často souviset až s extrémním vybočením z normálu. Když mě váš fotograf chtěl fotit, tak dvě hodiny vybíral vhodné místo, na kterém se zkusím tvářit přívětivě. Nakonec mě dovedl k zídce ve Stromovce, kde můj otčím skočil pod vlak, když už s námi pár let nežil. Což byl trochu paradox, když zvážím, že jsme hledali pozitivní místo. Takže stejně jako máma si asi i já vybírám podobné typy: jednu dobu žiju s někým divokým – a pak to stříhnu dědou.

Čili jednu dobu žiji s Karlem Dobrým – a pak to stříhnu dědou Haklem.

Myslíte, že jste odsouzená k neustálému hledání životních partnerů?

Nenazývala bych to „odsouzená“. Partnerství ale smyslem mého života nebudě. Vždycky si říkám, že po těch chlápčích nic nechci, ani to, aby se mnou byli pořád, ale přitom je tam něco, co asi požadují a co mi nejspíš nemohou dát. A když se vztah nepovede, je docela těžké nebrat to jako fiasko.

Nemáte v tomhle štěstí?

No, myslím, že v partnerství je nutná jistá dávka štěstí. Představuju si to asi tak, že tam pak už není místo pro strach z odmítnutí ani pro závislost a že se člověk nemusí bát, že když něco plácne, bude konec.

S Plastiky jste hráli na Tchaj-wanu, představili vás tam jako vyslance české, z jejich pohledu té skutečné demokracie a svobody. Jak jste se cítila?

Začala jsem se učit čínsky – a najednou přišlo pozvání na Tchaj-wan. Hráli jsme v prezidentském paláci. Zvláštní zážitek. Vráťa Brabenec dorazil bos. Příjemný sál vypadal jako dětský pokojík s koberecem plným motýlů, na zdi kaligrafie. My stáli proti sobě podél stěn jako na vybíjení. Prezident se ptá: „Proč nepřišel Václav Havel?“ Čínsky mu odpovídám: „Vzkazuje vám, že na

EVA TURNOVÁ

◆ **Baskytaristka**, překladatelka, příležitostná herečka a publicistka.

◆ **Narodila se** 9. května 1966 v Praze.

◆ **Už při studiích** češtiny a angličtiny na FF UK (1984–1989) se vdala za dnešního herce ND a někdejšího člena skupiny Orlík Davida Matásk.

◆ **Hrála v kapelách** Odvážná srdce (1989–1993), DG 307 (1995–2001) či Šílenství (1999–2000), nyní vystupuje s Plastic People od the Universe (od roku 2001) a s vlastním projektem Eternity.

◆ **Složila hudbu** k několika snímkům Igora Chauna, přeložila mimo jiné knihu Kurta Vonneguta *Expres do ráje* a televizní seriál *Červený trpaslík*.

◆ **S hercem** Karlem Dobrým má osmnáctiletou dceru Johanu.

◆ **Křest nového alba** Plastic People of the Universe proběhne 14. 12. v pražském Paláci Akropolis. Večer je věnovaný památce Ivana Martina Jirouse.

nic hrát neumí, a tak poslal nás.“ Bylo těsně před volbama, ve kterých se rozhodovalo, zda vyhraje národní, nebo demokratická strana. Prezident zastupoval demokraty, ale stejně už teď sedí za korupci. A nás, vyslance svobody, se ptali na návod, jak rychle zdemokratizovat poměry a zda nemohou použít

zkušenosti s tím, jak jsme to změnili v Česku. Já do toho vysvětlovala, že jsme v podstatě národ zbabělců, a že když se najde pár odvážných, tak se k nim pak stejně většina národa postaví zády – a za svou vlastní neschopnost se jim ještě pomstí. Ať už zesměšněním, nebo ztracením...

To zní smutně...

Děsí mě ta dnešní honba za jistotami dohnaná do krajnosti. Přitom nikdo už vážně nic neřídí, všichni jsme zaměnitelné loutky v soukolí tržního hospodářství, a tak se většina lidí upnula na konzum, protože pak má najednou pocit, že je jim všechno šité na míru, voní to a hezky se to blýská. Nevadí, že to nikdo nepotřebuje a nic se tím nezíská. Po městě se jezdí autem třicetikilometrovou rychlostí, úspora času tudíž nulová, hlavně že sedíme jak na trůnu a máme pocit, že konečně o něčem rozhodujeme. Tak dlouho, až skončíme na antidepresivech – místo abychom si opravdu prožili své vlastní peklo a integrovali ho do sebe. Ne, radši se mu vyhneme. I já samozřejmě. A když se vrátím k Magorovi, najednou až teď, když umřel, mi dochází, že těch opravdových lidí v undergroundu už moc není. Mám na mysli ty, kteří snad ani nejsou lidmi, co jsou daleko víc nějakou zvláštní variantou přírody, majáky a vizionáři. Najednou jsem si uvědomila, jak asi Magorovi v tom osamocení bylo. ●

ZKUSTE TAKÉ NĚCO NOVÉHO

Vyberte si z více
než 4200 druhů
domácích potřeb!

Tady je svět ještě v pořádku.